

Biskop Stephan Middelboe (1730 - 1811)

Stephan Middelboe var nordmand født i 1730 på det tidspunkt, hvor Danmark og Norge udgjorde én stat med København som hovedstad. Han er søn af handelsmanden Oluf Asmundsen og hustru Magdalene Maria i Sogndal i Stavanger amt. Faderen var af norsk bondeslægt og tog navnet Middelboe efter den fædrene gård.

I 1751 tog Stephan Middelboe studentereksamen fra skolen i Bergen. Derefter arbejdede han en tid som huslærer og studerede teologi. Han fik i 1755 *attestats*. (Attestats var indtil 1848 betegnelsen for et eksamensbevis på en embedseksamen, oftest teologisk, som gav modtageren ret til at prædike offentligt).

Året efter blev han kapellan hos sognepræst Frederik Arentz i Askevold nord for Bergen.

I 1761 rejste han til København, hvor han en kort tid var hjælpepræst hos Københavns aldrende stiftsprovst, Henrik Bützow. I 1762 rejste han tilbage til Norge, hvor han blev feltpræst ved et norsk regiment. Året efter blev han kaldet til sognepræst i Askevold, efter at Frederik Arentz nu var blevet biskop.

Efter en visitats i 1765 udtalte biskop Arentz om Middelboes prædiken, "..... at han intet fandt at udsætte på Prædiken, når den kun havde været *enfoldigere* fremsat, da den i så fald havde passet sig bedre for en "Bondealmue". Han udtalte endvidere, at Middelboe var en erudit (lærd) mand, som var kyndig i filosofi og de orientalske sprog. Derfor var han mere skikket på et andet sted.

I øvrigt roses han for flid og nøjagtighed i sin embedsgerning.

Året før biskop Arentz' omtalte visitats havde Stefan Middelboe giftet sig med Marie Kirstine Bildsøe (1742-1807), der var ældste datter af biskop Poul Mathias Bildsøe i Aarhus.

Flytter til Danmark

I 1766 lykkedes det svigerfaderen at få sin svigersøn ansat som provst og sognepræst ved Vor Frue Kirke i Aarhus, en stilling han bestred i 15 år,

indtil han i 1781 blev stiftsprovst og sognepræst ved Ribe Domkirke. Fem år senere kunne han flytte ind på Tårnborg som nyudnævnt biskop over Ribe Stift. Dette embede bestred han, indtil han i 1811 blev afskediget på grund af alder 81 år gammel.

Han døde kort tid efter og blev begravet på Ribe Gl. Kirkegård. Han

havde da været biskop over Ribe Stift i 25 år.

I hans eftermæle hedder det, "....at han var meget yndet af Stiftets præster for sin Humanitet og Omhu for deres Vel".

I forbindelse med fejringen af København Universitets 300-års jubilæum i 1779 var han blevet udnævnt til *æresdoktor*, og i 1807 fik han tildelt titlen *jubel-lærer*. (En gammel titel, der tildeltes især præster, der havde virket i 50 år.)

Gift to gange

I 1807 døde hans hustru Marie Kirstine Bildsøe, og allerede syv måneder efter giftede den nu 77-årige biskop sig igen med den 47-årige **Georgine Grubbe Kaas** (1760-1835) af den kendte adelslægt Kaas.

Georgine Kaas havde indtil da været "1. hofdame" hos den sidst overlevende russiske prinsesse i Horsens. ("Hoffet i Horsens" bestod oprindeligt af to prinser og to prinsesser, der i mange år havde været fængslet i Rusland, idet deres bror zar Ivan 6. var blevet afsat ved et kup og dræbt. Den nye zarina havde anset dem som en trussel mod sin nye magt.

I 1780 mente man imidlertid, at truslen nu var afværget, hvorfor det var lykkedes den danske

enkedronning Juliane Marie, der var deres faster, at få dem frigivet efter 35 års fangenskab og bosat i et palæ i Horsens. Det russiske hof betalte ovenikøbet alle udgifterne for deres ophold, og Georgine Kaas opnåede en livsvarig pension fra Rusland.)

Georgine blev efter sin død gravsat i egen grav til venstre for sin mands

grav. Det har ikke været muligt at opklare, hvor Middelboes første hustru ligger begravet, ligesom man ikke kender nogen gravsten. Teksten på Georgine Middelboes gravsten er nu næsten ulæselig. Udover personoplysningerne har den haft følgende inskription i tidens sprog:

*Spørger du fremmede
Ven
Hvi Taarerne rinde*

*Viid da den Hulde gik bort
som dem aftørrede før*

Efterkommere af Stephan Middelboe.

Stephan Middelboe fik fire børn i sit første ægteskab, to sønner og to døtre. Mest kendt i datiden var sønnen kommandørkaptajn **Bernhard Ulrick Middelboe** (1768-1825). Han deltog i Slaget på Rheden i 1801 som chef for stykprammen "Søhesten", hvor 25 mand af hans 74 mand store besætning blev dræbt og 22 blev såret i kampen mod tre fregatter og flere brigger. Til sidst måtte han overgive sig.

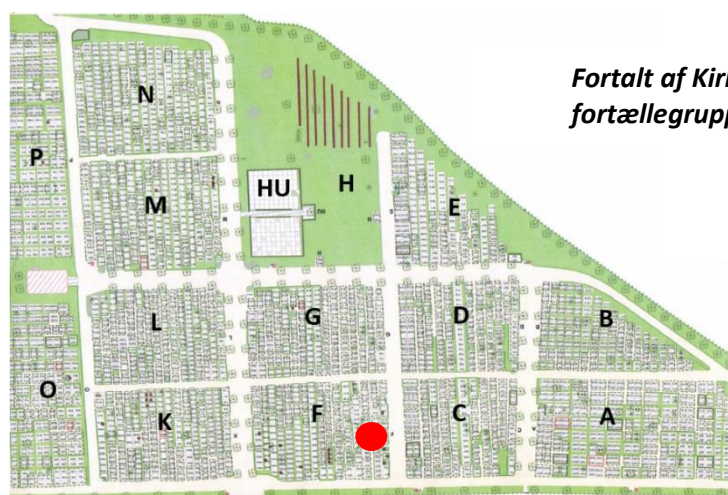
Under englændernes bombardement af København i 1807 var han chef for batteriet "Prøvestenen". Da man efter

krigen reducerede forsvaret, blev han afskediget og købte en landejendom på Amager, hvor han flyttede ind sammen med familie og tjene-

stefolk.

Bernhard Middelboe havde mistet sit hus og alle ejendele under bombardementet af København. Trods et større lån havde han resten af livet svært ved at forsørge sin familie og husstand, der bestod af 11 personer. Han døde i temmelig trange kår i 1825 og blev begravet på Holmens Kirkegård.

*Fortalt af Kirkegårdes
fortællegruppe*

Gravgade

Her findes gravene

Inskriptionen på Stephan Middelboes gravsten:

Den 10de December Aar 1811, nedlagdes i Jordens Skiöd her i Ribe de jordiske Levninger af Biskop Stephan Middelboe.

Han var fød i Norge Aar 1730.

I sin Vandel fulgte han Jesu Lære, derfor med Samvittigheds Fred han indgik til Evighed

RIBE
KIRKEGÅRDE